

NIEZALEŻNY ORGAN DEMOKRATYCZNY

O godz. 19 z zamku Oleskiego wyruszyła „zjawia dziejowa” — oddział husarzy w strojach z czasów Jana III. Oddział, poprowadzony orkiestrą wojskową, przejechał przez całe miasto rzeźnicę aluminiowaną, wityły owacyjnymi okrzykami licznie zebranej publiczności. Oddział następnie zjechał do biwaku.

Zwłoki ś. p. kpt. Lewoniewskiego dziś zostaną przewiezione do Warszawy.

MOSKWA, (Pat). Zwłoki ś. p. kpt. Lewoniewskiego, ofiary tragicznej katastrofy lotniczej pod Jagrinem, przewiezione wczoraj przed południem samolotem do Kazania. O godz. 1.30 wagon ze zwłokami lotnika przy dźwiękach marsza żałobnego ruszył w drogę do Moskwy. Z Kazania do Moskwy trumnie towarzyszy przez centralnej komisji badania katastrof przy głównym urzędzie sowieckiego lotnictwa cywilnego, Jęfremow. Delegat tegoż urzędu Kapłan, pozostał przy ptk. Filipowicz w Jagrinie i będzie mu towarzyszył w drodze powrotnej do Moskwy. Ptk. Filipowicz czuje się dość dobrze i zamierza opuścić szpital 20 września. Zwłoki kpt.

MOSKWA, (Pat). Zwłoki ś. p. kpt. Lewoniewskiego przybyły dziś o g. 11 w po. do Moskwy.

Wagon ze zwłokami zostanie przewieziony na dworzec białorusko-bałtycki, gdzie wieczorem przed odej-

ciem pociągu pośpiesznego do Warszawy odbędzie się ceremonia żałobny, przy udziale czerwonej armii. Przy wagonie wystawiono warte honorową.

DYR. FALKOWSKI PRZYJMUJE NA GRANICY ZWŁOKI LOTNIKA.

W sobotę 16 bm. rano przybywają do Stoliczki zwłoki ś. p. kpt. Lewoniewskiego, który zginął podczas katastrofy lotniczej na terenie ZSRR.

W imieniu p. ministra komunikacji wyjechał dziś do Wilna do Stoliczki p. prezes Dyrekcji O. K. P. inż. Kazimierz Falkowski, który będzie reprezentować p. Ministra przy uroczystym akcie przejścia do Sowietów na granicy polsko-sowieckiej zwłoki tragicznie zmarłego lotnika polskiego.

Ratyfikacja konkordatu Stolicy św. z Rzeszą Niemiecką.

W niedzielę wieczorem w apartamentach kardynała sekretarza stanu nastąpiła wymiana dokumentów ratyfikacyjnych w sprawie konkordatu, zawartego między Stolicą św. a Rzeszą niemiecką. Stolicę św. reprezentował kardynał Pacelli, Rzeszę niemiecką za ambasady niemieckiej przy Watykanie, dr. Klec. Akto- wi wymiany dokumentów asystowali arcybiskup Pizzardo i Mgr. Ottaviani oraz hr. von Saurma-Jeltsch, pierwszy sekretarz ambasady niemieckiej. (Kap.)

Kto wygrał?

WARSZAWA, (PAT). — W 8 dniu ciągienia w 5 klasie 27 Loterii Państwowej wylosowano następujące wygrane: 20.000 zł. padło na Nr. 57547, 5.000 zł. Nr. 1704, 6.110, 23643, 44820, 84274, 88808, 110758, 113606, 132945.

POŻYCZKA NARODOWA W WŁASNYCH SIŁAMI

WARSZAWA, (PAT). — Komisarz generalny pożyczki narodowej minister Starzyński przyjął dziś 15 bm. w dalszym ciągu delegację zgłaszającą udział w subskrypcji pożyczki narodowej.

1) Przedstawiciele Unii Związków Spółdzielczych w Polsce, którzy złożyli deklarację o pełnym poparcu subskrypcji przez 750 zrzeszonych spółdzielni i zaofiarowali usługę spółdzielczości kredytowej.

2) B. ministra Antoniego Olszewskiego, który w imieniu Unii Polskiego Przemysłu Górniczo — Hutniczego przedłożył rezolucję, uchwaloną jednogłośnie na posiedzeniu Unii w Katowicach. Rezolucja zawiera postanowienie wzięcia, jak najwyższego udziału w subskrypcji na pożyczkę narodową, ustalając jako podstawę określenia rozmiarów subskrypcji dla swych członków przynajmniej te kwoty, które wynikają z instrukcji, uchwalonej na posiedzeniu Rady Centralnego Zw. Przemysłu Polskiego w Warszawie 12 września br.

3) Reprezentanta Związku Przemysłu Miłnarskiego.

4) Ptk. Florka komendanta Korpusu Kadetów we Lwowie.

5) Uczniowie klasy V Gimnazjum Państwowego im. księcia Józefa Poniatowskiego postanowili wziąć udział w miarę możliwości w subskrypcji pożyczki.

6) Komitet pracowników umysłowych po wstąpieniu szczytnego koła Lidy nadesłał pismo, przekładające solidarny udział w pożyczce.

7) Blok polskich Korporacji Akademickich w nadesłanym piśmie oświadczył, że postanowił przyczynić się do wszystkich środków do jak najszybszego spopularyzowania pożyczki.

8) Kurator Fundacji Skarbkowskiej nadesłał list, w którym oświadczył i imieniem funkcyjarskiej Fundacji Skarbkowskiej zgłosił akces do subskrypcji pożyczki narodowej.

WARSZAWA, (PAT). — W dniu 14 bm. w sali konferencyjnej Związku Polskich Hut Żelaznych w Warszawie odbyło się walne zgromadzenie pracowników Związku Polskich Hut Żelaznych oraz Związku Eksportu węgla Polskich Hut Żelaznych, na którym zebrani jednogłośnie uchwaliли swój udział w pożyczce narodowej w wysokości co najmniej 75 — 100 proc. poborów miesięcznych.

W dniu 14 bm. na zebraniu pracowników Okr. Urzędu Ziemskiego w Warszawie uchwalono zaskarżyć przez akklamację rezolucję, że urzędnicy i funkcyjariusze niżsi tego go urzędu uchwaliłi przystąpić do subskrypcji pożyczki narodowej, określając udział w subskrypcji od 75 — 100 proc. poborów.

Z inicjatywy Stowarzyszenia „Rodzina Urzędnicza” odbyło się w piątek zebranie urzędników i funkcyjariuszów Prezydium Rady Ministrów w sprawie subskrypcji pożyczki. Zebrani uchwaliłi wziąć gremialnie udział w subskrypcji pożyczki, przyjmując, że urzędnicy zadeklarują na ten cel od 75 — 100 proc. całkowitych poborów. Niżsi funkcyjariusze Prezydium R. M. postanowili przystąpić na ten cel 75 proc. swoich poborów.

LWÓW, (PAT). — W dniu 15 bm. odbyło się we Lwowie zebranie reprezentantów wszystkich organizacji przemysłu naftowego, na którym uchwalono wziąć gremialnie udział w subskrypcji pożyczki narodowej, na zasadach, przyjętych przez centralne organizacje przemysłu polskiego.

— W różnych częściach Kuby powstają coraz to nowe zatargi między pracodawcami a robotnikami. Starłki w Hawanie grożą pozbawieniem ludności środków żywności.

LECZNICA Litewskiego Stow. Pomocy Sanitarnej przy ul. Mickiewicza 33-a tel. 17-77 (dawniej Wileńska 28) wznawia przyjęcia chorych ambulatoryjnych przez lekarzy specjalistów w godzinach w dzień 9—2 i wieczorem 5—7, oraz obłożnie chorych o każdej porze dnia i nocy.

PJANISTKA DYPLOMOWANA (ukończona Konserwatorium w Berlinie) **udziela lekcji muzyki.** Zgłaszać się: ul. Sierakowskiego 20 m. 11. Wirszubska — w godz. 11 — 12 i 6 — 8.

Plebiscyt na Filipinach.

MANILLA, (Pat). Izba reprezentantów wysp filipińskich przyjęła ustawę, przewidującą plebiscyt w dniu 30 października, który zdecyduje, czy Filipiny przyjmą uchylną przez kongres Stanów Zjednoczonych propozycję nadania Filipinom niepodległości po upływie lat 10-ciu. Projekt tej ustawy przesłany został do Senatu.

Ślawni lotnicy francuscy w Polsce.

WARSZAWA, (PAT). — Słynni lotnicy francuscy Codos i Rossi na samolocie „Le Brix” wystartowali dziś rano ze Strasburga do Moskwy. Jednocześnie z lotniska strasburskiego wystartował samolot „Biarritz” pilotowany przez lotnika Verneila.

W godzinach południowych samolot „Le Brix” przeleciał nad granicą polsko — czesko-słowacką, zaś o godzinie 15 min. 15 lotnicy Codos i Rossi wylądowali na lotnisku na Okęciu pod Warszawą. W dalszą drogę lotnicy odleciają jutro o godzinie 9.30 rano.

Znowu 2 samobójstwa.

BERLIN, (PAT). — Prasa donosi o 2 nowych wypadkach samobójstwa wśród przedstawicieli życia kulturalnego Niemiec. Profesor uniwersytetu w Muenster dr. Gross odebrał sobie życie przez otrucie. Były dyrektor rozgłośni berlińskiej Knoopke, aresztowany z innymi członkami dyrekcji pod zarzutem sprzeniewierzenia, popełnił samobójstwo w sanatorium. Żadnych bliższych szczegółów o tych wypadkach prasa nie podaje.

Bunt więźniów.

JEROZOLIMA, (PAT). — W więzieniu w Bessra nad zatoką perską zbuntowali więźniowie zaatakowali straż więzienną usiłując wydostać się poza obrys budynku więziennego. Oddziały policyjne usiłowały bunt, 8 więźniów zostało zabitych, 20 rannych.

Kronika telegraficzna.

— Wydobycie z pod ziemi w kopalni Modrzejów zwłoki ostatniego z zasypianych w czasie katastrofy górniczej robotnika Wronę. — Ogółem w katastrofie zginęło 5 robotników.

— Chłuchuzi spowodowali katastrofę pociągu w pobliżu stacji Pogranicznia, — przyczem pociąg ostrzelano i doszczętnie ograbiono pasażerów, uprowadzając 60 osób do niewoli, w tem 32 obywateli sowieckich.

— W różnych częściach Kuby powstają coraz to nowe zatargi między pracodawcami a robotnikami. Starłki w Hawanie grożą pozbawieniem ludności środków żywności.

Broniszów — Przybyszew — Uniź.

W serji prac społeczno-gospodarczych Biblioteki Puławskiej otrzymaliśmy ostatnio kilka nowych publikacji, w tem dwie monografie: wsi: Przybyszewa, osady w powiecie grójeckim i Uniża, wsi powiatu horodeńskiego¹⁾. Pierwsza pióra d-ra Stanisława Rosłocha, wybitna się wartość naukowa, druga pióra inż. Władysława Przybysławskiego²⁾ tem szczególnie zwraca uwagę, że wprowadza w zagadnienie ustroju rolnego wsi ukraińskiej, Uniż bowiem leży na Rusi Czerwonej w województwie stanisławowskim.

Niedawno na tem samym miejscu omawialiśmy inną monografię tej samej serji prac, o Broniszowie inż. Fiericha. Nakłosem zalety tej pracy pozwoliły nam na zebranie wyników, mogących mieć znaczenie w polityce ekonomicznej. Uczyniliśmy to otwarcie, wskazując na przeludnienie wsi i głód ziemi jako objawy ostre i chroniczne. Wypływa stąd jasno, że jedną z zasad polityki gospodarczej i społecznej w Polsce musi być reforma ustroju rolnego. Nie wyłączną zasadą, ale jedną z zasad naczelnych.

Opozycyjna prasa n. p. „Robotnik” i „ABC” podejrzewają nasze słownictwo, przewracając je na swój sposób. Nie powstrzymuje to nas od dalszego traktowania spraw przez nas podjętych. Wskazanie zła może bowiem wypływać z intencji zaradzenia zła, czyli ze źródeł pozytywnych, mo-

że zaś pochodzić z woli pogorszenia zła, czyli ze źródeł negatywnych.

Nasze intencje w tej kwestii ze spokojem pozostawiamy ocenie opinii.

Jeżeli w Broniszowie jest niedobrze, Przybyszew stanowi teren normalnych warunków. Niema tam żadnych ostrych objawów gospodarczych ani społecznych i nawet dekonjunktura nie zachwiała równowagi, opartej na znośnym, a nawet dobrym ustroju rolnym. I tu jest wprawdzie 4,3 proc. gospodarstw od 0,5 ha, 11,7 proc. gospodarstw od 0,5 do 1 ha, 14,8 proc. gospodarstw od 1—2 ha i 14,4 proc. gospodarstw od 2—3 ha. Ale cała reszta gospodarstw mieści się w skali od powyżej 3 ha do 20 ha. Nadto zaś położenie Przybyszewa w pobliżu wielkich ośrodków miejskich zdecydowało o charakterze produkcji rolnej, która nosi tu wybitnie znamiona produkcji ogrodniczo-warzywniczej. Jak dodatni był rozwój podziału własności ziemskiej w Przybyszewie od czasów uwłaszczenia dowodzi fakt, że gdy w okresie tym liczba gospodarstw wzrosła z 200 na 230, stan posiadania indywidualnego zwiększył się z 550,67 ha na 1040,81 ha, obszar przeciętnego gospodarstwa z 2,75 ha na 4,56 ha.

Teoretycznie „dopiero gospodarstwo 5 ha (około 9 mg.) w dobrej ziemi może, zdaniem znawców, zatrudnić właściciela i jego rodzinę oraz za-

pewnić im dostateczne utrzymanie³⁾. Praktycznie jednak można przy glebie średniej klasy i gospodarstwie opartem na uprawie roślin zbożowych, uznać za samowystarczalne gospodarstwo 7 morgów.

Przy uprawie ogrodniczo-warzywniczej samowystarczalne są gospodarstwa mniejsze od powyższej normy. Skala ta może być obniżona tem wydatniej, im wyraźniej występuje przezwaga ogrodnictwa nad uprawą roślin zbożowych, im intensywniejsza jest gospodarka i im lepsze warunki zbytu.

Ogrodnictwo i warzywnictwo, wprowadzone jeszcze przez Benedyktynów plockich, nadaje tedy charakter Przybyszewu. Przedewszystkiem uprawia się tam ogórki, cebule, marchew, pietruszkę i buraki, na drugim miejscu rzodkiew, pasternak, kapuścę, czosnek, fasolę. Inne warzywa idą przeważnie na potrzeby własne. Rynki zbytu stanowią: Warszawa, Radom, Grójec, Żyrardów i pomniejsze targi.

Uprawa ogrodniczo-warzywnicza wpływa dodatnio na kwestję robocizny, której ten system potrzebuje bardzo dużo. Już gospodarstwo 3 ha, w którym ogrody warzywne zajmują zwykle około 0,33 ha gruntu, obsługiwane przez 2 domowników, nie może obejść się bez pracy najemnej przy pewnych robotach, jak np. siew warzyw, pielniecie, sianokos, żniwo, kopańcie ziemniaków i warzyw⁴⁾.

Praca najemna jest więc w Przybyszewie droga, daje zatrudnienie

miejscom bezrolnym i właścicielom drobnych gospodarstw, którzy nie wy- najmują się nigdzie poza Przybyszewem. Natomiast przybyszewianie naj- mują ludzi z poza swej osady zarówno do robotć czasowych jak i na stałą służbę, która pojawia się już w gospodarstwach 4—5 ha.

„Mieszczanie w Przybyszewie, a także ich sąsiedzi ze wsi pobliskich dużo mają kłopotu z wyszukaniem służących. Muszą oni jeździć do wsi i wypytywać się, czy nie znajdzie się chłopiec, względnie dziewczyna, którą zgodziliby się pójść na służbę. Zdarza się bardzo często, że po 2—3 dniowych takich poszukiwaniach gospodarz wraca do domu z niczem. Powtarza się to nieraz kilka razy, zanim wreszcie poszukujący znajdzie służącego (5).

Przesilenie gospodarcze oddziały- ło, rzecz jasna, ujemnie na tę dziedzinę stosunków w Przybyszewie, zwiększając element zmuszony do pracy najemnej i obniżając jej cenę. Ale przeludnienia i nadmiaru sił roboczych, które należą do najbardziej niepokojących zjawisk w Broniszowie, w Przybyszewie niema.

Zupełnie inaczej jest w Uniżu na podmiotowo-wschodnich krańcach Ziemi Czerwinińskiej. Gorzej niż w Broniszowie w którym jest niedobrze „Wies, którą opisuje p. Przybysławski jest niezmierznie ciekawa. U- nacoznia ona to ogromne rozproszko- wanie ziemi, tak niestety powszechne w tej dzielnicy Rzeczypospolitej. Wy- starczy wspomnieć, że na jednego

Kto podpalił Reichstag?

B. prezydent policji berlińskiej oskarża.

LONDYN, (PAT). — Na piątkowym posiedzeniu międzynarodowej komisji prawni- ków, przeprowadzającej badanie w sprawie podpalenia Reichstagu pierwszy zeznawał był socjal — demokratyczny prezydent po- licji berlińskiej Grzesinski, który odwo- dził, że wszelkie opowiadania Hitlera, Goer- inga, Goebbelsa i innych w okresie podpalenia Reichstagu o gróźbach jakoby przewrocie komunistycznym były zmyślane bajkami. —

PRZEWROT KOMUNISTYCZNY NIE BYŁ PRZYGOTOWYWANY.

Może zapamięć — mówił Grzesinski — że gdyby istotnie przewrót komunistyczny był przygotowany za czasów gdy byłem pre- zydentem policji, to wiedziałbym o tem dwa dni wcześniej i przez zaarrestowanie wszyst- kich przywódców zawczasu z łatwością mógł- bym t. zw. przewrót komunistyczny odar- emnić. Na zapytanie, czy odwołanie przew- rotu komunistycznego, wyznaczonego — jak o- znajmili Goering — na godzinę 4 nad ra-

„Dziś, gdy najniebezpieczniejsze mo- uenty już są poza nami, musimy również własnymi siłami opanować pozostałe jeszcze trudności”. (Premjer J. Jędrzejewicz).

Opanujemy trudności gdy zasili- my Skarb Pożyczką Narodową.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

WIEŚCI I OBRAZKI Z KRAJU

Stołpce.
UROCZyste POŚWIĘCENIE SZTANDARU KPW W STOŁPCACH.
W nadchodzącą niedzielę w Stołpcach odbędzie się uroczyste poświęcenie sztandaru KPW. Na uroczystość tę wyjeżdżają przedstawiciele kolektiwu z Warszawy i Wilna.

Dryświaty.
ŚWIĘTO STRZELECKIE W DRYŚWIATACH.

Dnia 3 września b. r. dryświacka kompania Związku Strzeleckiego (pow. brasławski) obchodziła swoje Święto.
Święto organizował Komitet w skład którego weszło miejscowe ziemiaństwo, nauczycielstwo i urzędnicy gminy z ob. Jankowskim i wojtem Bobrowskim na czele. Poza tym w przygotowaniach do Święta i w obchodzie czynny wzięło udział miejscowe społeczeństwo. Z wydatną pomocą przyszedł Komitetowi dowódca kompanii K. O. P. Mieczan kpt. Al. Kominkowski. Od wczesnego ranka ciągały do Dryświat oddziały z blizszych i dalszych gmin. Zaróło się od mundurów i czapek strzeleckich. Tłumy zebrane ludności przyglądały się sprawnym szykom strzeleckim. Na placu przed kościołem ustawia się kompania strzelecka dowodzona przez kompanijnego A. Dukusza. Przeglądu kompanii dokonał p. starosta powiatowy Trytek, poczem wszyscy udali się do kościoła gdzie w skupieniu wysłuchali mszy św. odprawionej przez miejscowego proboszcza. Po mszy św. odbyła się defilada, która przyniosła p. starostę w ocenie miejscowych i brasławskich działaczy społecznych. Podczas wspólnego obiadu, przemawiał p. inspektor „Szkoły Piaskowej” nadzieje, że stosunkowo młody ośrodek strzelecki w najbliższej przyszłości wzrośnie na siłach i będzie służył dla dobra Rzeczypospolitej Polskiej. P. Stankiewicz w gorących słowach zwrócił się do młodzieży strzeleckiej wskazując im ich szczytne cele ku którym wy trwale kroczą powinni.

Miła niespodzianką było dla obecnych przemówienie strzelczyń Heleny Gubińskiej, która w bardzo ładnych i podniosłych słowach ujęła cel pracy strzeleckiej i pracę dla państwa. Następnie odbyły się zawody strzeleckie i sportowe w których gromadnie wzięli udział poza strzelcami przybyli goście i miejscowa ludność. Ośrodek dryświacki do którego najpóźniej dotarli hasła strzeleckie okazał podezas swego Święta pełne zrozumienie pracy dla wyższych celów i wysiłk tych młodych oddziałów daje zaadek na pełne najlepszych nadziei przyszłość. Bardzo radosnym jest fakt udzielenia pracy strzeleckiej „Inteligencji gminy dryświackiej.

Kozłowszczyzna, powiatu słonimskiego

Z ŻYCIA SPÓŁDZIELCZEGO.
Dzięki staraniom kilku organizatorów z p. Tarasiukiem Michałem na czele powstała tu myśl założenia kooperatywy spożywczej. Dnia 10 września odbyło się w Kozłowszczyźnie zebranie założycielskie kooperatywy spożywczej. Obecnych na zebraniu było 60 miejscowych gospodarzy i gospodyń, oraz przedstawiciel Rady Okręgowej przy Związku „Spółem” p. Wroblewski Aleksy.

Po rozpoczęciu zebrania p. Tarasuk wygłosił w języku białoruskim obszerny referat na temat: cele i zadania spółdzielni spożywczej, który został wysłuchany przez obecnych z wielką powagą i zacięciem. Na stopień przystąpienia do zbierania deklaracji członkowskich: zgłosiło przystąpienie do spółdzielni 37 osób z pośród obecnych na zebraniu.

W drugiej części zebrania p. Wroblewski powitał w imieniu Rady Okręgowej nowych członków rodziny spółdzielczej, składając im życzenia pomyślnych wyników w rozpoczętej pracy, oraz udzielił wskazówek na najbliższy okres pracy.

Następnie uchwalono statut spółdzielni, która otrzymała nazwę: spółdzielnia spożywców „Praca” w Kozłowszczyźnie z odpowiednią działalnością udziałami. Udział ustalono w wysokości 10 zł.

W tajemnym głosowaniu do Rady Nadzorczej zostali wybrani: Polunowski Jan, Kozłowski Jan, Liszyk Ignacy, Urbanowicz Ignacy, Jorsz Jan, Radziejewski Władysław, Jozenieczyk Konstanty, Tomczyk Jan, Moczył Tadeusz.

Pośiedzenie Rady Nadzorczej i wybory Zarządu nie odbyły się, gdyż na odbycie pośiedzenia Rady komendant posterunku powiatowego zarządu uzyskała pozwolenia Starosta powiatowego. Odpowiednia prośba została już przesłana do Starosty i wybór Zarządu przewidziany jest w dniu 17 września.

połowy, w tem gruntów ornych z 150,20 ha do 86,33 ha. Znikły łąki i nieużytki.

Grunta te przeszły do folwarku.
Jest rzeczą dla wyniku tego procesu pochłaniania gruntów chłopskich przez dwór, obojętną jako rolę odegrała w tem karczmia i żydowski arendarz. Jaskrawa charakterystyka tego procesu, który autor ze szczególną doskonałości maluje, wymaga z pewnością korekty i to doskonałej. Bo wszakże nabywcą gruntów był tylko i wyłącznie dwór, który nota bene w swej własnej propinacji pędził wódkę pozbawiając chłopom przez pośredniczącego w jej spożyciu arendarza.

Dziś gospodarstwo folwarczne jest gospodarstwem zbożowym ze znaczną przewagą roślin okopowych, które przerabia w gorzelni). Zupełnie jak dawniej.

Nadto produkują bydlę opasowe, uprawia kukurydzę. Nie wykorzystuje natomiast tytoniu, ani moreli, ani też winogron).

Resume monografii Biblioteki Państwowej jest proste i jasne. Obok Przybyszewa liczymy Broniszowy i Unię, dotknięte strukturalnymi wadami. Ujemny lub wręcz fatalny podział własności przy wysokiej populacji wyraża się w głodzie ziemi i nadmiarze rąk roboczych, jako zjawiskach stałych i ostrych.

Reforma stosunków musi sięgać nie do objawów, lecz do ich przyczyn, jeżeli ma wchodzić w rachubę jako poważna polityka gospodarczo-socjalna. Jej program wobec wsi jest bardzo rozległy a metody różnorakie.

Z pogranicza.
WYDANIE PRZESTĘPCÓW KRYMINALNYCH PRZEZ LOTWĘ.
Wczoraj na punkcie granicznym Turnon ty nastąpiło wydanie więźniów kryminalnych, zatrzymanych na terenie lotewskim, a poszukiwanych przez władze polskie. Wydanych zostało 4 więźniów poszukiwanych przez władze śledcze w Katowicach, Warszawie i Poznaniu.

OŻYWIŁY RUCH NA POGRANICZU POLSKO-LOTWESKIM.
Z pogranicza donoszą, iż mimo ukończenia robót rolnych ruch na pograniczu polsko-łotewskim nie zmalał. Codziennie na podstawie przepustek lokalnych przekracza granicę od 70 do 100 osób z towarem.

TOWARY POLSKIE PRZEZ PRUSY DO LITWY.
Z pogranicza donoszą, iż przez stację graniczną Raczki i Grajewo w ostatnim tygodniu przewieziono do Litwy wai Prusy Wschodnie za pośrednictwem kuców litewskich 2 wagony manufaktury łódzkiej, wędzarskiej i białostockiej i wagon wyrobów żelaznych, dwie cysterny nafty i olejów polskich oraz wagon soli.

WYSIEDLENIE ROBOTNIKÓW POLSKICH Z GRANIC LOTWY.
Z Turnon donoszą iż z granic Lotwy wysiedlono kilku robotników polskich, którzy po przewidzianym terminie pozostawali w Lotwie. Robotnicy pochodzą z pow. brasławskiego i świeciańskiego. Pracowali w Lotwie na robotach rolnych.

Zgon cadyka Izraela Kagana
W piątek 15 b. m. o godz. 7.15 zmarł w Raduniu pow. lidzkiego znany, cieszący się wielkim autorytetem wśród społeczeństwa żydowskiego cadyk Izrael Kagan („Chofe Chaim”) w wieku lat 85. Przyczyną zgonu było ostre zapalenie płuc.

Zmarły w sędziwym wieku cadyk był autorem trzynastu kilku dzieł talmudycznych, religijnych i niechodzących do najwybitniejszych i najsłynniejszych rabinów. W świecie żydowskim znany był również jako założyciel i rektor stycznego „jeszybotu” (zakładu naukowego) w Raduniu.

Pogrzeb odbędzie się w Raduniu w niedzielę 17 b. m. o godz. 11. Oczekiwane jest przybycie dla oddania ostatniej posługi zmarłemu szeregu wybitnych osobistości żydowskich z kraju i zagranicą.

Pożar.
Ze Święciań donoszą o pożarze we wsi Janoniszki, gminy Iantupolskiej. Spaliło się tam gospodarstwo Franciszka Baitruszewicza. Pożar naraził go na straty, przechodzące 2 tys. złotych, przyczyną narazie nie ustalono.

Okradli zawiadowcę stacji.
W nocy z 13 na 14 b. m. okradziono zawiadowcę stacji kolejowej w Bezdanach Aleksandra Kozłowskiego. Złodzieje dostali się przez okno po wybiściu szyby. Kozłowski poniósł straty na 1.500 złotych. Skradzione mu rozmaite przedmioty.

KURJER SPORTOWY

JESZCZE O TENISISTACH.

Pisaliśmy już kilka razy o naszych tenisistach i o minionych mistrzostwach, które kosztowały nas 1200 zł.

Otóż jak się dowiadujemy, większość tej sumy została wyroczodowana na tenisistów Warszawy, którzy nie krepowali się wystawiać najrozmaitszych rachunków jak za tragarza, taksówkę bodaj że listonoszów i t. d. i t. d.

Wielecy ci „mistrzowie” z Warszawy pozostawili w Wilnie jak najgorsze wrażenia. Wrażenia te zachowują się w naszej pamięci przez dłuższy czas i chyba już więcej nie będziemy sprowadzać „drogich” warszawiaków, którzy w porównaniu z Łotyszami stanowili ogromny kontrast.

Łotysi byli o wiele skromniejsi, w wymaganiach i sprawy finansowe traktowali po dżentelmeńsku.

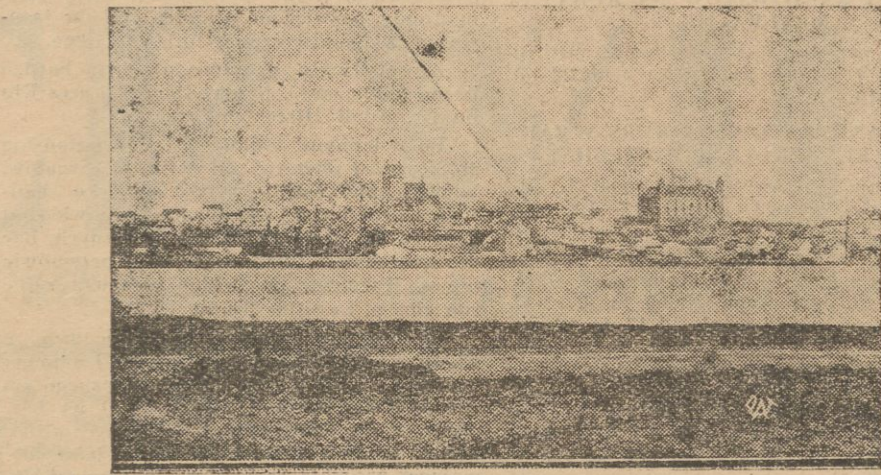
Można popierać oświatę rolniczą i popularizować azotniak, propagować rośliny nawozowe, spółdzielczość, dokonywać melioracji, przeprowadzać komasację, skup serwitutów, można forsować uprawę warzyw i sadownictwo, rozszerzyć kulturę tytoniu, sędzić morele i hodować winogrona. Można uczynić wszystko dla zwiększenia produktywności. Ale bodaj przedewszystkiem trzeba stworzyć najnaturalniejszym sposobem samowystarczalnego gospodarstwa rolne t. j. parcelować.

Nie wolno uchylać się przed tą prawdą, nie wolno jej lekceważyć ani odsuwać działania w nieokreśloną przyszłość. Samo jej uznanie określa program, zwłaszcza dla obozu, który zwykły podejmować najcięższe zadania, których dobro Rzeczypospolitej wymaga.

Dr. Adolf Hirschberg.

- 1) Dr. Stanisław Rosłonec, Przybyszew, osada w powiecie grójeckim, Biblioteka Państwowa, Serja Prac Społeczno-gospodarczych Nr. 37. Nakładem Państwowego Instytutu Naukowego Gospodarstwa Wiejskiego w Puławach, Zakłady Graficzne „Znicz” w Wilnie. Wydane z zasiłku Państwowego Banku Rolnego, Warszawa 1933. Str. VIII + 280.
- 2) Inż. Władysław Przybyszewski, Inż. wieś powiatu horodeńskiego (Studjum Społeczno-gospodarcze) Serji Nr. 38. Wydane z zasiłku Funduszu Kultury Narodowej, Warszawa 1933. Str. VII + 104.
- 3) Rosłonec, str. 81.
- 4) str. 102.
- 5) Rosłonec, str. 108.
- 6) Przybyszewski str. 37. Podkr. nasze.
- 7) Przybyszewski str. 36.
- 8) Przybyszewski str. 50.
- 9) Przybyszewski str. 50. Podkr. nasze.
- 10) Przybyszewski str. 64.

Ogólny widok Gniezna.

Ogólny widok miasta Gniezna, obfitującego w pamiątki po Królu Sobieskim. Widoczne na zdjęciu: zamek pokrzyżacki (najwyższy budynek) odnowiony przez Króla Jana III, ongiś rezydencja starostwa gnieńskiego; dalej kościół katolicki, zawierający liczne pamiątki po Królu oraz zameczek (z prawej strony) wybudowany przez Króla na rezydencję Królowej Marysienki.

Przesunięcie terminu „czarnej kawy” klubu społecznego.

Ze względu na zwolanie na dziś (godz. 8 wiecz.) przez p. wojewodę zebranie organizacyjne Wojewódzkiego Komitetu Obywatelskiego Pożyczki Narodowej Zarząd Kl. Społecznego przesunął termin rozpoczęcia „czarnej kawy” i odczytu pisma Bohdana Podolskiego o pół godziny. „Czarna kawa” Klubu Społecznego rozpocznie się zatem o godz. 7 wiecz. w lokalu Sekretariatu Wojewódzkiego BBWR przy ul. Św. Anny 2-4.

Nawiasem godzi się wspomnieć iż zapowiadz wygłoszenia odczytu o konstytucji przez współtwórcę nowego projektu i bliskiego bezpośredniego współpracownika prezesa BBWR, pisma Wai. Sławka wywołała wielkie zainteresowanie w sferach naszej inteligencji. Posel Podolski odczytem jutrzejszym zainauguruje sezon działalności Klubu w zakresie życia towarzyskiego i intelektualnego.

Lustracja sanitarna na rynkach.

Wczoraj specjalna komisja sanitarna przeprowadziła lotną lustrację na rynkach wileńskich. Zbadano około 200 funiek z artykułami spożywczymi i nabiałem. W wyniku lustracji stwierdzono w 30 wypadkach fałszowanie artykułów żywnościowych i nabiału przez włóścian i przekupników, wobec czego lustratorzy nałożyli kary mandatowe na niesumienne sprzedawców.

EUGENJA KOBYLIŃSKA
ŚWIAT W SZKOLE
(pamiętnik nauczycielki)
Książka ta wyszła już z druk. „Lux” i jest do nabycia w księgarniach wileńskich. Skład główny w księg. Św. Wojciecha
CENA Zł. 3.50.

Kwesta na ociebniałych.

W niedzielę dn. 17 września b. r. odbędzie się zbiórka uliczna i lokalowa na ociebniałych.

Zakład na Antokolu, obejmujący szkołę powszechną dla dzieci niewiedomych i warsztaty pracy, (intrologiaforstwo, koszykarstwo i gra na skrzypcach), dla dorosłych, utrzymywane jest przez Magistrat, ale w niedostatecznej mierze, pomocniczo finansuje całość Tow. Opieki nad Ociemniałymi, które raz na rok zwraca się do społeczeństwa z prośbą o mały dattek. Chodzi o postawienie na odpowiedniej stopie warsztatów pracy, które wymagają powiększenia, zwłaszcza koszykarstwo rozwija się pomysłnie i może się stać niebawem samowystarczalne. Ostatnio na Targach zwracało ogólną uwagę stoisko wyrobów ociebniałych i otrzymało za wyroby koszykarskie duży złoty medal.

Od paru miesięcy został otwarty na rogu ul. Gdańskiej i Wileńskiej magazyn tych wyrobów, zgrabne krzesła, koszyki, stoliki, fotele, które ślicznie wyglądają w połączeniu z naszymi tkaninami, kosze do kwiatów, postumenty do lamp, różne drobniaki, tacki i t. p. znajdując chętnych nabywców, gdyż są wykonane precyzyjnie i bardzo gustownie. Konieczność i obowiązek popierania takiego przemysłu i wszystkich wogóle przemysłów miejscowych, nasuwa myśl, że wszystkie imieninowe, składkowe prezenty szefom, kolegom i koleżankom, znajomym i krewnym, oprócz kwiatów, powinny się składać z wyrobów krajowych. Szukajmy wśród nich pamiątek i podarunków, a obdarowani i darzący będą mieli, prócz zwykłej w takich razach przyjemności, jeszcze i to miłe poczucie, że wspierają taką np. instytucję zbawczą działającą na nieszczęśliwych pozbawionych wzroku, lub wspomagającą finansowo wiejskiej gospodyni, której maż nie wie jak dać rady gniołącym podatkom.

W niedzielę więc, nich nikt nie minie kwestarki i nie odmówi datku

Otwarcie tunelu pod Skaldą.

W tych dniach otwarto uroczystie w Antwerpii tunel, przeprowadzony pod rzeką Skaldą, będący prawdziwym arcydziełem techniki nowoczesnej.

Samobójstwo ucznia na dworcu kolejowym

Wczoraj o godzinie 1.45 w południe osobą znajdującą się w poczekalni I i II klasy dworca kolejowego w Wilnie były świadkami tragicznego zamachu samobójczego.

Siedzący w kacie sali jakiś chłopak wy dobył z kieszeni rewolwer i wystrzelił sobie wpiers.

Z pobliższego posterunku kolejowego niezwłocznie zaalarmowano pogotowie ratunkowe, które przewieźło desperata w stanie ciężkim do szpitala św. Jakuba.

Lekarze stwierdzili postzał w okolicę serca, kula uderzyła pod łopatką. Ze znanego.

Aresztowanie rzekomego misjonarza

We wczorajszym numerze „Kurjera” donosiliśmy o pojawieniu się w mieście zawo dowego oszusta, podającego się za misjonarza.

Jak się dowiadujemy obecnie, policja w

Ujęcie niebezpiecznych włamywaczy.

Ubiegłej nocy patrol policji śledczej, przechodząc ulicą Zawalną zatrzymał na gorącym uczynku usiłowania włamania do jednego z mieszkań członków niebezpiecznej szajki włamywaczy, którzy od dłuższego czasu operują w środowisku.

W skład tego „zespołu” wchodzi: Tabory

„WALKE O UTRZYMANIE NIEZAWISŁOŚCI GOSPODARCZEJ DO PROWADZIMY DO ZUPEŁNEGO ZWYCIEŃSTWA”. (Premjer Jędrzejewicz).
Każdy obywatel Polski przyczynić się może do tego zwycięstwa, gdy podpisze Pożyczkę Narodową.

Komunikat.

Z dniem 1 września 1933 r. wchodzi w życie polsko-niemiecka umowa o ubezpieczeniu społecznem.
Umowa przewiduje, że obywatele polscy również w razie pobytu poza granicami Niemiec utrzymywać będą ubezpieczeniowe renty niemieckie, które dotąd nie były im wypłacane.

Po wejściu w życie umowy podejma więc niemieckie instytucje ubezpieczeniowe i do czasu od 1 października 1931 r. (w stosunku do optantów i pensjonistów knapszafitowch od 1 lipca 1931 r.) wypłatę spoczywających dotąd rent, należnych obywatelom polskim, przechowywanych w Polsce, względnie poza Polską.

Tylko część rent niemieckich, a mianowicie pewne renty należne zamieszkałym w Polsce w dn. 1 stycznia 1931 r. rencistom ubezpieczenia inwalidzkiego i wypadkowego oraz ubezpieczenia pracowników umysłowych, którzy uzyskali prawo do renty jeszcze 1 stycznia 1923 r. przejęte będą i wypłacane przez polskie instytucje ubezpieczeniowe.

Osoby, które dotąd w miejsce należnych im rent niemieckich otrzymują z polskich instytucji ubezpieczeniowych zasiłki, rentowe, a więc są już obecnie w nich zarejestrowane, nie mają obecnie potrzeby zgłaszania swych pretensyj do rent.

Natomiast wszystkie osoby, które z zasiłków tych nie korzystają, a którym niemieckie instytucje ubezpieczeniowe nie wypłacają przysługujących im rent, winny w najbliższym terminie zgłosić swe pretensje wobec ubezpieczenia niemieckiego do właściwej dla danego działu ubezpieczeń społecznych polskiej instytucji ubezpieczeniowej, przekładając przytem posiadane przez nie orzeczenia rentowe (Rentenscheide).

O ile chodzi o renty ubezpieczenia pracowników umysłowych (Angestelltenversicherung) właściwy jest Zakład Ubezpieczenia Pracowników Umysłowych w Królewskiej Hucie, renty ubezpieczenia inwalidzkiego (Invalidenversicherung) — Zakład ubezpieczenia na Wypadek Inwalidztwa w Królewskiej Hucie (w stosunku do osób zamieszkałych w województwach poznańskim i pomorskim) — Ubezpieczalnia Krajowa w Poznaniu).

renty pensyjnego ubezpieczenia górniczego (knappschaftliche Pensionsversicherung) — Spółka Bracka w Tarnowskich Górach. renty ubezpieczenia od wypadków (Unfallversicherung) — Zakład Ubezpieczenia od Wypadków w Królewskiej Hucie (w stosunku do osób zamieszkałych w województwach poznańskim i pomorskim) — Ubezpieczalnia Krajowa w Poznaniu).

W jednym z dwóch wymienionych ostatnio Zakładów ubezpieczenia od wypadków winni również zgłosić w najbliższym terminie swe pretensje pozostali członkowie rodziny po pracowniku, który uległ śmierci na wypadku przy pracy w Niemczech.

Wszystkie wymienione powyżej polskie instytucje ubezpieczeniowe udzielać będą zainteresowanym wszelkiej informacji co do wykonania umowy.
Zaznacza się na koniec, że ze względu na konieczność, bliższego ustalenia pomiędzy dwoma Rządami warunków zastosowania poszczególnych postanowień umowy, podjęcie na jej podstawie wypłaty rent nie nastąpi jeszcze w dniu 1 września 1933 r. lecz ulegnie pewnej zwłoce. Osobne komunikaty prasowe podadzą informacje co do uprawnień przysługujących na podstawie powyższej umowy osobom, którym niemieckie instytucje ubezpieczeniowe nie przyznały dotąd rent, ale które podlegały w Niemczech ubezpieczeniu inwalidzkiemu, pensyjnemu ubezpieczeniu górniczemu lub ubezpieczeniu pracowników umysłowych.

NOWOŚCI WYDAWNICZE.

— Dmochowski A., Ziemiński St. — **Przyroda Nieczłowieka** dla kl. V Szkoły Powsz. Nakł. Księgarni K. Rutkiego Wilno, 1933 r. Polecony i wyróżniony przez Min. Wz. i Ośw. Publ. bardzo starannie wydana przystępnym stylem pisana książka, która z pewnością odda duże przysługi. Ilustracje czyste, dokładnie zrobione, w liczbie 180, wyjaśniają w sposób wyczerpujący, a czasami z humorem, prawa fizyki. Cena przystępna iść re kordowa, 90 gr. za 112 str. druku. Tylko czemu na I stronie dano portrety M. Faradeya i T. A. Edisona, zamiast naszego Wroblewskiego i Curie — Skłodowskiej, której wierszyk jest na odwrotniej str.? Również wierszyk na początku o murzynach, jakoś ni przy piał! ni przyklat! tembardziej że dalej nie ma żadnego, Ale to są drobności, całość przesławia się bardzo dodatnio.

— W. Józefowicz, Błektły. Druk. A. Zwieryńskiego, Wilno, 1933 r. Autor układa swe wrażenia w obrazki podezas przerw w pracy drukarskiej, dusza jego i mózg, jak sam przyznanie, pracowały bez wycieńczenia. Pisze „na tym wierszem, poprostu układa swe prostomyśli w układ wierszowany, chociaż rytmu nie używa. W tych 90 utworach nie znajdujemy myśli oryginalnych, ani specjalnie zajmującej formy. Ale z duszy płynące uczucia i dążenia do wypowiedzenia się w formie literackiej, znanomnie dodatnio cechy charakteru. Załączone nowele są banalne. Ogólnie biorąc trudno zachęcać autora do wydawania ewych pomysłów, obecnie musi czekać aż odnajdzie bardziej zajmującą formę i treść.

H. R.

WŚRÓD PISM.

Ukazał się Nr. 29 tygodnika „Kobieta Współczesna” zawierający szereg ciekawych i aktualnych artykułów.

— Artkuł wstępny p. t. „Smutna aktualność” — Ludwika Wolska; „Pożytek entuzjazmu” — K. Muszałowski; dalszy ciąg artykułu p. t. „Typy kobiece z za kraly” — H. Kraholskiej; „O sztuce religijnej” — N. Samotylny; „Jakiego tłumacza potrzebują kodeksy?” — W. Nitsch; „Harcerki polskie na IV Jam-boree w Gdöls” — M. Piskorska; Medycyna przed sądem” — Cz. W.; Sprawozdanie z ki na — Jena; W dziale powieści dalszy ciąg p. t. „Trzy wymiary” — przekład z rosyjskiego — H. Pilichowska; W dziale praktycznym roboty i przepisy kuchenne.

RADJO WILNO.

SOBOTA, dnia 16 września 1933 r.
7.00: Pobudki wojskowe z Oleska. Czas. Gimnastyka. Muzyka. Dziennik poranny. Muzyka. Chwilka gospodarstwa domowego. 9.00: Transm. z Oleska uroczystości w 250 roczn. odświeczy wileńskich. 11.57: Czas. 12.05: Muzyka. 12.25: Przegląd prasy. Kom. meteor. 12.35: Muzyka. 12.55: Dziennik południowy. 14.50: Program dzienny. 14.55: Żydowski piosenki rewjowe. 15.26: Giełda roln. 15.35: Słynni tenorzy (płyty). 15.50: Wiadomości strzeleckie. 16.00: Audycja dla chorych. 16.30: Utwory Griega (płyty). 17.00: Odczyt aktualny. 17.15: Muzyka lekka. 18.15: „Jan Kasprowicz a Taras Szewczenko” — odczyt. 18.35: Recital skrzypcowy. 19.10: „O pożyczce narodowej” — pogadanka. 19.20: Tygodnik literacki. 19.35: Program na niedzielę. 19.40: Kwadrans literacki. 20.00: Godzina życzę (płyty). 21.05: Dziennik wieczorny. 21.15: Przegl. prasy roln. kraj. i zagranicznej. 21.30: Koncert chopinowski. 22.00: Muzyka taneczna. 22.25: Kom. sport. — wyg. Kom. meteor. Muzyka taneczna.

NIEDZIELA, dnia 17 września 1933 roku.
9.30: Transm. z Krakowa. 11.30: Muzyka. 11.57: Czas. 12.10: Kom. meteor. 12.15: Poranek muzyczny. 13.00: Akademia Kół Spiewających. 14.30: „O chorobach i przechwalaniu ziemiaków” odczyt. 14.50: Kom. meteor. roln. 14.50: Muzyka z płyt. 15.05: Audycja specjalna: 1) Muzyka. 2) „Święto Dożynek w Polsce”. 3) Muzyka. 4) „O żołnierzu legjonowym” pogad. 5) Muzyka. 16.00: Audycja dla dzieci. 16.30: Pół godziny wionelności (płyty). 17.00: „Od czego zależy zdrowie naszych najmłodszych dzieci?” odczyt. 17.15: Koncert muzyki podhalaniskiej. 18.00: Słynni śpiewacy kabaretowi (płyty). 18.35: Progr. na pon. i rozm. 18.45: Lilewska audycja literacka. 19.00: Studchowski. 19.40: Skrzypczeczka techn. 20.00: Muzyka lekka. 20.50: Dziennik wieczorny. 21.00: Audycja wesoła. 22.00: Muzyka tan. z Ciechocinka. 22.25: Wiad. sport. z Warsz. i innych Rozgl. 22.40: Kom. meteor. 22.45: D. e. muz. tan.

WARSZAWA.

SOBOTA, dnia 16 września 1933 r.
14.55 — 15.15 — 16.35 — Muzyka z płyt 19.10: Płyty. 20.00: Muzyka lekka. Orkiestra pod. dyr. Stanisława Nawrota i Mira Sobolewska (śpiew). 21.15: „Wiadomości ogrodnicze” — wyg. inż. Władysław Pietrzak.

NOWINKI RADJOWE

O POŻYCZKE NARODOWEJ.
Jakie korzyści przynosi każdemu obywatelowi Pożyczka Narodowa, na jakich warunkach i gdzie nabywać można jej obligacje wyjątni zwięzła pogadanka radiowa dzisiaj w sobotę o godz. 19.10.

SUUM CUIQUE.

Radjosluchacze, którzy podkuliwali rozgłosni wileńskiej swoje ulubione utwory muzyczne, usłyszają że dzisiaj podczas „Godziny życzę” (godz. 20). Ponieważ zgłoszonych życzę jest mnóstwo, czas zaś jest ograniczony, kierownictwo muzyczne prosi o cierpliwość tych, których zgłoszenia nie zmieściły się w ramach dzisiejszego koncertu i odłożone zostały do najbliższej kolejki.

SOBOTA CHOPINOWSKA.

Solisłką dzisiejszego koncertu chopinowskiego o godz. 21.30 będzie ceniona pianistka p. Zofia Rabecwiczowa.

Humor.

RADA ROTSZYLDA.

Drobny bankier skarżył się kiedyś Rotszyldowi na niesumiennego dłużnika, który winien mu jest 10.000 franków, wyjechał do Konstancyjnopola, nie płaci. Bankier nie ma nawet świadka papieru, któryby potwierdzał jego żądanie.
Napisał pan do niego, aby przysłał jak najprędzej 50.000 franków, które jest winien.

— Ależ on mi winien tylko 10.000 franków.

— Naturalnie, sprostuję właśnie omyłkę i w ten sposób wejdzę pan w posiadanie dokumentu, stwierdzającego słuszność pańskich pretensyj

(Le Rire).

NASZE DZIECI.

— Mamusi, czy Bozia stworzyła wszystko?
— Tak, moje dziecko.
— I ciocię Eulalię też?
— Ależ tak, Józku.
— No to się musiała Bozia dobrze uśmiechać, gdy ciocia była gotowa?

(Le Rire).

Sobota 16 Września

Spóźnienie Zakładu Meteorologii U.S.B. w Wilnie z dnia 15-VIII-1933 roku.

Ciepłota 751
Temperatura średnia + 9
Temperatura najwyższa + 14
Temperatura najniższa + 7

— Pogoda 16 września według P. I. M. Zachmurzenie zmienne, przeważnie duże, z przelotnymi opadami. Chłodno, umiarkowanie, chwilami porzyście wiatry północno — zachodnie i północne

DZURZY APTEK.
— Choroba wice-dyrektora P. K. P. W. ce-dyrektor P. K. P. inż. Mazurowski ciężko zachorował. Inż. Mazurowski nie opuszcza łóżka. W związku z tem przedterminowo powrócił z Warszawy dyrektor P. K. P. inż. Falkowski, który objął urzędowanie.

MEJSKA
— Zapadnięcie się jezdnicy przy ul. Benedyktynskiej. Wczoraj przy ul. Benedyktynskiej zapadła się jezdnia na większej przeciętności. Zarząd miasta przystąpił do naprawy.

SPRAWY PRASOWE
— Konfikta ulotki żydowskiej. Władze administracyjne skonfiskowały ulotkę żydowską traktującą o smutkach w żyd. prasie wlt. Ulotka wydana została przez niejakiego Engelsteina.

SPRAWY SZKOLNE
— Uczniowie b. Gimn. im. J. Lelewela proszą pp.: Profesorów, Absolwentów i Przyjaciół powyższego Gimnazjum o przybycie na uroczystość pożegnania p. dyr. Stanisława Paszkiewicza z wychowankami, które się od będzie w niedzielę dnia 17 września br. o godz. 19.30 w Sali Gimn. im. Króla Zygmunta Augusta.

GOSPODARCZA
— Dziś ostatni dzień opłaty podatku lo kalowego bez odsetek. W dniu dzisiejszym nupływa ostatni termin opłaty podatku lokalowego za III kwartał bez kar i odsetek. Po tym terminie przy opłacaniu podatku będą nakładane kary za zwłokę.

Z KOLEI
— „Polacy w Ameryce“ K. P. W. Dowiadujemy się, że w dniu 19 września r. b. Zespół Teatralny Ogniska KPW Wilno wyruszą na doroczny objazd linii ze sztuką ludową „Polacy w Ameryce“ wiodł w 5 odsłonach ze śpiewami i tańcami Cyryla Danilewskiego. Zespół z 22 osób pod kierownictwem p. A. Jensa ma objechać 18 stacji, przyczem zwiedzą: 19.IX Łapy, 20.IX Grajewo, 22.IX Wołkowysk, 23.IX Hanjówka, 24.IX Białowieża, 25.IX Czeremcha, 26.IX Pińsk, 28.IX Luminiec, 29.IX Stolpce, 30.IX Nowogrod, 1.X Lida, 2.X Mołodziec, 3.X Wilejka, 5.X Głębokie, 6.X Postawy, 7.X Dukisz, 8.X Nowo-Swicyanin, 9.X Nowowilejka.

Celem objazdu jest bezinteresowne udzielenie godziwej rozrywki dla rozsianej masy kolejarzy na całej sieci Dyrekcji Wileńskiej, która w osobie p. dyrektora Kolei inż. K. Falkow-

skiego, ten wyczyn samorządny popiera, udzielając wszelkiej pomocy. Wspomniana sztuka pierwsze swe światło ujrzy w Wilnie dnia 16 i 17 września r. b. o godz. 20 w lokalu Ogniska KPW Wilno przy ul. Kolejowej Nr. 19.

ROŻNE.
— Podziękowanie. Zarząd Akademickiego Oddziału Związku Strzeleckiego stud. U. S. B. składa tą drogą serdeczne podziękowanie J.W. Panim: Przewodniczącemu, Anieli Sztralowej, mienasowej Krasowskiej, Pułkownikowej Wandzie Dobaczewskiej i Kapitanowej Janinie Plaszyskiej za laskawe wzięcie udziału w charakterze Gospodyni oraz za pomoc udzieloną przy organizowaniu Czarnej Kawy Strzeleckiej w dniu 9 września b. r. z okazji uroczystości Zjazdu Strzeleckiego.

— Podziękowanie. Stowarzyszenie b. w. chow. Gimnazjów S-iej Katarzyny w Petersburgu składa serdeczne „Bóg zapłać“ tym wszystkim szkołom wileńskim które udzieliły kinaidn w roku szkolnym 1932/33 dla najbardziej zasłużonych szkół powszechnych. Dziękuję serdecznie p. St. Swidowej (Dziecko Polskie), p. Jankowskiej-Machmierzowej, Rodzinie Wojsk, a w szczególności za wyjątkowo wydatną pomoc uczniom Państw. Gimnazjum im. kr. Zygmunta Augusta i uczniom Gimnazjum SS. Nazaretanek. Te ostatnie już i w tym roku szkolnym same zaofiarowały swą pomoc.

— Podziękowanie. Zarząd Lekniczy Litewskiego Stowarzyszenia Pomocy Sanitarnej, niniejszym wyraża serdeczne podziękowanie tym, którzy wzięli udział w akcji poświęcenia Lecznicy w dniu 10 bm., a w szczególności: Jego Ekscelencji ks. Arcybiskupa Romualdowi Jabrzyńskiemu oraz do chowienstwu, Rektorowi USB. W. Staniewi czoł i innym profesorom, przedstawicielom władz, prasy, świata lekarskiego. Ku upamiętnieniu otwarcia Lecznicy, Zarząd Zakładu składa na rzecz Komitetu Ratowania Bazyli ki zł. 100.

TEATR I MUZYKA

— Teatr Miejski w Wilnie. Teatr Letni w ogrodzie Bernadynskim — gra dziś (sobota 16 września o godz. 8 m. 30 w.) w dal szym ciągu przewyborną i obfitującą w nad wyraz komizne sytuacje, amerykańską komedję p. t. „Maż z loterii“ w doskonałej przeróbce oraz świetnej interpretacji Mieczysława Węgrzyna, z udziałem: M. Greichowskiej, H. Rychłowskiej, M. Szpakiewicza, W. Jasińskiego, Detkowskiej, M. Pawłow skiego i M. Węgrzyna. J. Kersena, W. Pawłow skiego i St. Skolimowskiego.

— Popołudniówka niedzielnia w Bernadynie. W niedzielę dnia 17 września o godz. 4 dana będzie na przedstawienie popołudniowe „Maż z loterii“ — po cenach zniżonych. Będzie to ostatnia popołudniówka w sezonie letnim.

— Teatr-Kino „Rozmaitości“. Dziś, sobota 16 września Teatr-Kino „Rozmaitości“ wyświetla przepiękny film o pol. t. „Kochaj mnie dziś“, za Maurycem Chevalier i uroczą Mae Donald. Na scenie ukazują się arcywesołe wiodęły p. t. „Mały dobowy“, z prymadonną sceny warszawskiej Hanką Wasińską. Ceny miejsc — parter 70 gr., balkon 40 gr.

— Teatr Muzyczny „Lutnia“. Ostatnie przedstawienie „Gejszy“. Zespół naszej operki, jak zwykle tak i tym razem w melodyjnej operetce „Gejsza“ Jonesa, jest na wysokości zadania. Rolę tytułową z wielkim powodzeniem śpiewa Olga Olcina, art. op. ery warszawskiej. Dla ścisłości zaznaczamy, że sa to ostatnie przedstawienia obecnego zespołu operki, sezon bowiem zakończony zostanie w dniu 19 b. m. Dziś po raz 4-ty „Gejsza“ początek o godz. 8 wieczorem.

— Niedzielnia popołudniówka w „Lutni“. Niedzielnia przedstawienie popołudniowe w pełni egzotycażna operetka Jonesa „Gejsza“.

— Występy Opery Warszawskiej w „Lutni“. Pod batutą Walerjana Bierzdziewa zespół opery warszawskiej z najbardziej utale nionymi i głośniejszymi solistami na czele, zje dzie na krótką gościnę do Teatru „Lutnia“.

— Między nazwiskami artystek i artystów, czy tamy następujące: Lipowska, Hupertowa, Karwowska, Walewska, Golebiowski, Moszakowski, Michałowski, Junell, Trembicki, Wejski, Brodzinski, Szczepański, Ivo. Pierwsze przedstawienie dnia 21 b. m. Wystawio no „Ilirka“.

Oflara.
Na Kolo Przyjaciół VII Drużyny Harcer skiej na kolonie — składa M. Brancowski zł. 100.

Z Legjonu Młodych.

ZAPISY KANDYDATÓW NA KURS MATURALNY.

Zapisy przyjmują i informację udziela Sekretariat L. M. ul. Królewska 5 m. 22 od godz. 17-19.

ZAPISY KANDYDATÓW NA KURS WZAKRESIE 7-KL. SZKOŁY POWSZECHNEJ.

Przyjmuje codziennie Sekretariat L. M. ul. Królewska 5 m. 22 od godz. 17-19.

ZAPISY NAUCZYCIELSKIE DO L. M.

Przyjmuje codziennie w Komendzie Okręgu L. M. ul. Królewska Nr. 5 m. 22 kg. Kolator Alfred w godzinach od 17 do 19.

KWADRANS MŁODOLEGIONOWE W RADJO

Począzając od października, r. b. Legjona Młodych „a o sobie szerszym war stwom społeczeństwa w ramach programów Polskiego Radja.

BIURO POSREDNICTWA PRACY L. M.

Wilno, ul. Królewska 5-22.

— Poleca rutynowanych korepetytorów wszelkiego rodzaju i zwraca się z gorącym apelem do społeczeństwa wileńskiego, aby chciało pomóc w uzyskaniu pracy niezamożnej młodzieży akademickiej.

— Biuro pośrednictwa pracy czynne jest co dzienne od godz. 11 do 13 i od 17 do 19.

OBWÓD AKADEMICKI LEGJONU MŁ.

podaje do wiadomości dla nowostępujących na Wydział Lekarski USB. że uruchamia kurs przygotowawczy do egzaminu z chemii i fizyki.

Zapisy przyjmują i bliższych informacji udziela Sekretariat Obwodu Akademickiego codziennie od godz. 11 do 13 do dnia 23 bm.

KURS DLA DOROSŁYCH Z ZAKRESU VII ODDZIAŁU SZKOŁY POWSZECHNEJ.

W dniu 25 bm. zostanie uruchomiony kurs dla dorosłych z zakresu VII oddziału szkoły powszechnej.

Kierownictwo kursu powierzono leg. na uczytelni: Kolatorowi Alfredowi i Witkow skiemu, kierownikowi 11 szkoły powszechnej w Wilnie. Grono wykładowców do bna nie tak pod względem fachowym jak i ideowym. Kurs ten zostanie uruchomiony w dwóch punktach miasta na Małej Pohulan cie i na ul. św. Anny.

Zapisy na powyższy kurs będą przyjmio wane do dnia 24 bm. w lokalu Komendy Okręgu L. M. ul. Królewska 5 m. 22.

Pojedynek na sztandar Legjonu Młodych.

Leg. Lukaszynski Feliks wplaci zł. 2 — wzywa do pojedyunku: Dyr. Jankowskiego Stanisława. Inż. Sobolewskiego Józefa. Inż. Jensa Henryka. Inż. Mersona Grzegorza. Inż. Jacewicza Władysława. Leg. Filonika Adama. Leg. Orłowska Władysława. Kap. Plaszyskiego Wacława. Przyjął wezwanie i wplacił zł. 5 — leg. Januszkiewicz Wacław.

Z życia żydowskiego.

DOOKOŁA KŁATWY NA TOWARY NIEMIECKIE.

Na konferencji z dr. Wygodzkiem oświad czył rabin wileński Ch. O. Grodzicki, że rzucie kłatwę na towary niemieckie może tylko w porozumieniu ze Związkiem Rabinów. W tej sprawie porozumienie się „cz rabinów wileński ze Związkiem.

KOLONIZACJA W BIROBIDZIANIE.

W Londynie powstało Towarzystwo dla popierania kolonizacji żydowskiej w Birobid zianie. Zadaniem tego towarzystwa jest do starzanie środków materialnych, traktorów, narzędzi żydów, którzy postanowili zerwać z dotychczasowym trybem życia handlarzy i poświęcić się rolnictwu. Na czele Towarzystwa stanął szereg znanych osobistości żydów skich Anglii.

AKCJA BOJKOTOWA.

Z Nowego Yorku donosi PAT, że pod przewodnictwem adwokata Samuela Unter meyera odbyła się dnia 11 b. m. Konferencja wybitnych działaczy żydowskich i nieżydow skich w sprawie wzmocnienia bojkotu towa rów pochodzenia niemieckiego. Konferen cia uchwaliła zebrać fundusz w wysokości pół miliona dolarów na akcję bojkotową.

Kierownictwo bojkotem objął specjalny komitet złożony ze 100 osób pod przewod nictwem adw. Untermeiera.

ZWIĄZEK RABINÓW NAWOLUJE DO SUBSKRYBOWANIA POŻYCZKI.

Związek Rabinów Rzeczypospolitej Pol skiej wydał do ludności żydowskiej odezwę, nawołującą do aktywnego poparcia Pożycz ki Narodowej. Przatem wystosował Związek instrukcję do wszystkich rabinów w Polsce o jak najintensywniejszą propagandę pożycz ki wśród ludności żydowskiej.

Z ŻYD. KLUBU MYŚLI PAŃSTWOWEJ.

W ubiegły wtorek odbyło się w lokalu Żydowskiego Klubu Myśli Państwowej zgromadzenie poświęcone sprawie układu tran sjerowego sjonistyczno — hitlerowskiego.

Zgromadzeniu, na które przybyła bardzo liczna publiczność, przewodniczył prezes Klu bu Dr. Adolf Hirschberg.

Po wstępnym referacie p. A. Kaszańskiego, wygłosił obszerny odczyt p. A. Sygałow, który poddał ostrej krytyce politykę sjonistyczną, atakując gwałtownie odpowiedzial nych za nią przywódców sjonistycznych. Bar dzo rzeczowo i interesująco było przemówie nie p. Kaźnicera. W wolnej dyskusji zabie rali głos p. Lawittler, Kissin i in.

W dłuższym przemówieniu końcowym p. dr. Hirschberg wskazywał, że układ o poma rańczej wypływa z struktury politycznego sjo nizmu współczesnego, który szedł na bez droża. Walka z sjonistami musi być ozoż niona od stosunku do sjonizmu jako ide mającej wszelkie zasługi w emancypacji ży dów. Praca dla Palestyny musi być uznana za jedną z metod rozwiązywania kwestii żydow skiej, bardzo ważną, lecz nie jedyną i nie najważniejszą.

Jedynie służąca dla Żydów polskich jest ideologia wiążąca losy Żydów w Polsce z losami Państwa Polskiego i wymagająca gle bożniej poczucia patriotyzmu.

Zbrodnie hitlerizmu muszą być napiet nowane a jakikolwiek układ z Hitlerem jest niemoralny i wywołuje u Żydów jednolity odruch, potępienie i protest.

Najlepszą formą protestu jest rewizja błędnego stanowiska i ofiarna obywatelska praca dla Państwa — zakończył dr. Hirschberg swe przemówienie, przyjęte przez zebranych długotrwałymi oklaskami.

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

NA WILEŃSKIM BRUKU

DOSTAŁ ATAKU EPILEPTYCZNEGO NA DIABIANIE.

Onegdaj wieczorem, gdy portier kina „Helios“, Józef Stankiewicz, stojąc na wysokiej drabinie, zapalał latarnię, dostał on na gle ataku choroby epileptycznej i spadł ze znacznej wysokości na chodnik, odnosząc obrażenia ciała.

Na miejsce wypadku zawezwano pogoto wie ratunkowe, które przewiozło ranne go, po udzieleniu mu pierwszej pomocy, do mieszkania.

KTO WINIEN?

Wczoraj, przechodząca chodnikiem Anna Razmowa (Antokolska 22) uderzona zosta ła w głowę spadającą dachówką. — Zawezwano pogotowie ratunkowe po udzie leniu poszkodowanej pierwszej pomocy, przewiozło ją do mieszkania.

OSTROŻNIE Z BENZYNA.

Czyszcząc dorożkę benzyna Czesław Zaro zam, na ulicy Połockiej 30 skutkiem wła snej nieostrożności spowodował zapalenie się benzyny i oparzył sobie twarz dotkliwie. Mu siano wezwać Pogotowie Ratunkowe, które go przewiozło do szpitala św. Józefa. Życie jego nie grozi niebezpieczeństwem.

KOBIETA W KAŁUZY KRWI.

Wczoraj o godz. 5 rano przechodzący ul cą Kolejową Józef Wikszulski, posyłał na gie w pobliżu kina kolejowego, jakiej jęki. — Zaintrygowany tem zajął do ogródka, gdzie zauważył leżącą na ziemi we krwi młodą nie wiaście.

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

GIEŁDA WARSZAWSKA.

WARSZAWA. (PAT). — DEWIZY: Lon dyn 28.30 — 28.45. Nowy York ka bel 6.10 — 6.14 — 6.06. Paryż 35.00 — 35.09 — 34.91. Szwajcaria 173.18 — 173.61 — 172.75. Berlin w obr. pryw. 213.45.

DOLAR w obr. pryw. 6.08 — 6.10. RUBEL 4.72

GIEŁDA ZBOŻOWO — TOWAROWA I LNAISKAS W WILNIE

w dniu 15 września 1933 r.

Ceny tranzakcyjne: Żyto I standard 684 g-1 15.50. II standard 657 g-1 15.00 — 15.12 i pol. Mąka pszenna 0000 A luks. 38.12 i pol. Mąka żytnia razowa 17.50. Kasza ow. słana 49. Siemie lute 90 proc. — 29.97.

Ceny orientacyjne: Żyto I standard 684 g-1 15.50 — 16.40. Pszenica zbierana 710 — 736 g-1 21 — 22. Jęczmień na kasze zbier. 15 — 15.50. Owies standardowy 454 g-1 15.00. Mąka pszenna 0000 A luks. 38.12 i pol. żytnia 65 proc. 22.00. siłkowa 18.00, razowa szatrowana 18.25 — 19.00. Orebzy 8.00 — 8.50, pszenne cienie 8.80, jęczmień ne 7.50. Kasza gryczana 1-1 palona 38, — 1-2 palona 35, 1-1 biała 35, perłowa (pe caki) Nr. 2 — 26, perłowa Nr. 3 — 32.

Obrotu ogólny 300 tonn.

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

W. niezwłocznie zaalarmował o powyż

E. KOBYLIŃSKA.

ZŁOTE SCHODY.

W bramie odsapnęła trochę, zwinęła się or dy nansa pułkownikowej, który ją zaczął po starej znajomości i poważnie skineła głową starszemu stróżowi na jego grzeczny ukłon. Wszystko to jej przypominało przebyte strapienia oraz męską bezczelność, co nigdy jej nie oszczędziła wstydu i bólu, zanim nie przyszedł Wasia.

— Szkoda, że to Moskal, bo on jest najlepszy — pomyślała, przyciskając dzwonek. I jakaż ze mnie cholera, że chciałam go zdradzić z tym frantem.

ROZDZIAŁ XXVI

W studenckiej celi więziennej najęściściej było wesoło. Ludka okazała się doskonałą towarzyszką. Smutki swoje zwierzała tylko poduszce, którą trzeba było w nocy kilkakrotnie przewracać na inną stronę, ale we dnie zawsze była ożywiona. Lekkoślna Marusia, której ulubionem zajęciem było droczenie się z dozorczynią, najbardziej przypadła Ludce do serca. Mój Boże, Ludka sama w sobie widziała bezmiar tej lekkośności. Naprzykład: kto kiedy czytał, żeby w areszcie mogło być wesoło?